

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Frigyes főherceg tábornagy lett

A hadsereg főparancsnokának kiténtetése — Tízezer orosz fogoly a nyugatgalicziai harcokban — A németek előnyomulása az észak-lengyelországi fronton — Elsülyesztett német hadihajók

A király tábornaggyá nevezte ki Frigyes főherceget, hadseregünk főparancsnokát. A legmagasabb katonai méltóság adományozásával az orosz kolosszus elleni legendás harcaink irányítójának eredményes munkásságát honorálja a király.

Hogy éppen most következett be ez az esemény, annak különösen örvendetes magyarázatát leli abban, hogy az orosz offenzíva, amely gőbösen terpeszkedett egyrészt Thorn, másrészt Krakó felé, mind a két irányban alapjában megrendült s a támadásba lépett szövetséges seregek az egész lengyelországi óriási fronton megverték az orosz haderőt és visszavonulásra készítetik. A németek északlengyelországi diadalait nyomon követték az osztrák-magyar seregek támadásai Dél-Lengyelországban és Nyugat-Galicziában, mind a két helyen rákényszerítve az ellenséget, hogy feladja hadállásait. Ez utóbbi vonalon, Krakó körletében vívott harcok eddig 10000 orosz foglyot eredményeztek.

A győzelmi hírek mellett ma úgy a német, mint az osztrák-magyar jelentések olyan híreket is közreadtak, amelyeket az orosz, az angol, vagy a francia hadvezetőség bizonyára hét lakat alá zárna. Déli hadvezetőségünk ma azt közli, hogy Grn Milanovacnál nem érhetünk el eredményt s ezért az erők új rendezése vált szükségessé. Egészen természetes, hogy a harcok hosszú sorozatában nem sikerülhet minden úgy, ahogy szeretnők, mégis: mennyire jellemző hadvezetőségünk helyes érzékére, hogy még az eredménytelenség hírével is siet a közönség elé és mennyire megnyugtatóan hat a közönségre annak a tudata, hogy hadvezetőségünk jelentése nem titkol el semmit, hanem kötelességének tartja, hogy a valót, hogy csakis az igazat közölje! Épp úgy, mint a németek nem csinálnak titkot belőle, hogy a Chile partjain diadalmaskodott kis flottájuk egyrésze tragikus véget ért, — noha csak az ellenségük hírforrásából értesültek róla. Micsoda ellentét ezzel szemben az angol admiráliság magatartása, mely az „Audacious” dreadnought elsüllyedését még ma is katonai titokként kezeli!

Mai távirataink itt következnek:

Frigyes főherceg tábornagy lett

Budapest, december 10. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A király Frigyes főher-

ceget, az összes haderő főparancsnokát, tábornaggyá nevezte ki.

A tábornagyi (Feldmarschall) méltóságot, a legmagasabb katonai rangot ezidőszereint egyedül Frigyes főherceg viseli az osztrák-magyar hadseregben. Ezt a méltóságot csakis háboruban szerzett kitűnő érdemek jutalmazásául adja a legfőbb hadur. Az osztrák-magyar hadseregnek Albrecht főherceg volt az utolsó tábornagya; az ő halála óta (1895. február 18.) ezt a méltóságot máig senkik sem viselte.

Höfer jelentése

Tízezer fogoly Galiciában

Budapest, december 10. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — Hivatalos jelentés az északkeleti hadszínterről.

Lengyelországban arcvonalunkon tegnap nyugalom volt. Az egyetlen ellentámadást, melyet az oroszok Nowa Radomszktól délnyugatra eső területen intéztek ellenünk, visszavertük.

Nyugat-Galicziában mindkét részről nagy erőket vittek a küzdelmekbe. Itt eddig több mint 10,000 oroszot fogtunk el. A csata ma is tart.

A Kárpátokban hadműveleteink következtében saját területeinkről már jelentékeny részt sikerült visszavernünk.

HÖFER vezérőrnagy,

a vezérkar főnökének helyettese.

Győzelmes harcok Krakó körül

Krakó, december 10. (Bud. Tud.) Wielickánál, Krakótól keletre, az orosz csapatokat, amelyek súlyos veszteségeket szenvedtek, visszavertük. — Mint a Nova Reforma mondja, Krakó ostromáról vagy éppen körülzárásáról szó sem lehet. Az orosz-lengyelországi Skala község mellett két éjszakai támadás közben több mint huszezer orosz esett el. Mint ahogy az orosz foglyok beszélik, az orosz csapatok hiányos élelmezés következtében rendkívül sokat szenvednek. Mindenütt borzalmas éhség uralkodik. Minden jel arra vall, hogy az oroszok teljesen visszavonulnak Nyugatgaliciából.

Azok közül a sikeres harcok közül, amik legutóbb Krakó mellett voltak, a Nova Reforma különösen kiemelt egyet, amelyet Wie-

licka mellett egy községnél vívtak meg. A községbe erős orosz lovassztyál érkezett. A krakói csapatok erről tudomást szereztek és a szerdáról csütörtökre virradó éjjel borzalmas ágyutüz alá fogták a falut. Az egész nagy osztyálból alig menekülhetett meg néhány kozák, a többi mind elesett. Tegnap egy orosz tábori kenyel került csapataink birtokába, vele együtt hat szakács is fogóságba jutott. A főzőüstök irtózatosan piszkosak voltak, bennük valami rossz illatú folyadék — az orosz katonák leveése — büzlött.

Nincs fölénben az orosz tüzéség

Krakó, december 10. Egy tisztünk, aki most érkezett vissza a harcterről, elbeszélte, hogy a háboru kezdetétől fogva most vehető észre, hogy az oroszoknak nincs tüzéségi fölénük velünk szemben. A rossz terepeken ugyanis az oroszok nem képesek nagy mennyiségű ágyukat szállítani.

Przemysl szilárdan áll

Frankfurt, december 10. (A sajtó-albizottság által engedélyezve.) Przemyslből írja egy osztrák-magyar tiszt Frankfurtba:

— Beláthatatlan időre el vagyunk látva municióval. Kéheztetéssel nem bírhatnak megadásra bennünket. Az ostromló orosz sereg ötven éves és még idősebb ázsiai népfőkelökből áll.

A németek sikerei Lengyelországban

Berlin, december 10. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy hadiszállás jelenti:

A Mazuri-tavaktól keletre csak tüzéség harcol.

Észak-Lengyelországban, a Visztula jobb partján, az ott előnyomuló hadoszlopaink egyike rohammal bevette Przasnyoz helységét. 600 oroszot fogtunk el és néhány géppuskát zsákmányoltunk. A Visztától balra folytatjuk a támadást.

Dél-Lengyelországban az oroszok támadásait visszavertük.

Az oroszok elismerik a német diadalokat

London, december 10. (A sajtó-albizottság által engedélyezve.) A Daily Telegraph tudósítója jelenti Pétervárról: A német invá-

zió terve minden vakmerősége mellett is oly kiváló, hogy sikere kétségtelen. A németek taktikája kiegyenlítette az oroszok számbeli túlsúlyát.

A lodzi diadal és a semleges államok

Bécs, december 10. (A sajtó-albizottság által engedélyezve.) Lodz bevételének csak a lengyelországi harcokra gyakorolt csaknem döntő hatást, hanem politikai szempontból is döntő jelentőségű esemény. A németek lodzi győzelme után a semleges hatalmak beavatkozásáról szó sem lehet többé.

Uj rendezkedésünk Szerbia belsejében

Budapest, december 10. (Budapesti Tudósítói.) Hivatalos jelentés a déli hadszíntérről. Érkezett december 10-én déli 12 órakor.

Szerbiában csapataink egyrésze Gornj-Milanováctól nyugatra erős ellenséges haderőkre talált és nem érhetett el eredményt. Hogy az ellenség megindított ellentámadása eüől kitérjünk, egyes csapatrészeket kedvezőbb fekvő terepszakaszokba rendelték.

Belgrádtól délre offenzívánk előbbre halad. December 8-án összesen 20 ágyút és egy fényzőrőt zsákmányoltunk és számos foglyot ejtettünk.

A francia harctér

Berlin, december 10. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Souain környékén a franciák tegnap heves tüzésre szorítottak.

A franciáknak az argonnei erdőszélén Vauquois-Baureuillesből megújított támadása nem jutott előre és összeomlott tüzésüink tüzeiben. Az ellenség nyilvánvalóan nagy veszteségeket szenvedett.

Három ellenséges pilóta tegnap a nyílt hadművelési területen kívül fekvő Freiburg városra (Baden) tíz bombát dobott, kárt azonban nem okoztak. Ezen esetet ama ténynek megállapítása végett említjük fel, hogy ezuttal is, mint a háboru kezdete óta már annyiszor, nyílt hadművelési területen kívül fekvő várost bombáztak ellenfeleink.

Az osztrák-magyar motoros útegek Reims előtt

Róma, december 10. Párisi jelentés szerint a németek még mindig bombázzák Reims-t. Az ostromló sereg ujabban a 30.5-es osztrák-magyar motoros útegeket alkalmazza.

A francia lapok panaszkodnak, hogy Reims tele van német kémekkel. Egyes német pezsgőcégek képviselői segítségével a németek már régebben titkos telefonvonalakat építettek a városban és a német csapatok most e vonalak útján összeköttetésben vannak a várossal. A francia helyőrség mindedig hiába kutatott a titkos vezetékek után.

Török győzelem az oroszokon

Konstantinápoly, december 10. (Hivatalos jelentés.) Egy határőrség a Kaukázusban megszállotta Tauskeldet, Olty-tól északra. Az Asserbeidsan határában operáló csapataink Sonay-ig és Deihari-ig, a vilajet keleti részében fekvő helységekig nyomultak előre.

Konstantinápoly, december 10. (Magyar

Távíratí Iroda.) Az oroszokon aratott győzelmek alkalmából tegnap Stambulban valamennyi üzletet és a kikötőben a hajókat török zászlókkal díszítették fel. Perában a házak és üzletek hasonlóképpen lobogódiszben voltak. Mind a két városban a magyarok, osztrákok és a németek is feldíszítették házaikat.

Francia vereség Marokkóban

Konstantinápoly, december 10. Casablanca-nak a marokkóiak részéről történt elfoglalásáról ujabban részletek érkeztek. Mikor a marokkóiak benyomultak a városba, haragosan levertek a kétségbeesetten védekező francia helyőrséget. A franciák közül körülbelül hétszázan estek el, illetőleg sebesültek meg és a francia csapatok két tüzéregyedet és sok golyószórót hátrahagytak.

Márk Endre Debrecen város polgármestere

A városi restauráció — Csóka Samu főjegyző lett — A tanács régi tagjait újra megválasztották

Debrecen város törvényhatósági bizottsága ma délután tartotta meg tisztújító közgyűlését, hogy az 1915—1920. időszakra megalakítsa a város igazgatásának vezetőségét. A restauráció eredményeként megállapíthatjuk, hogy az újabb hat éves ciklus a megalapozott fejlődés eredményekkel kecsegtető utjait nyitja meg Debrecen számára. Kipróbált erejű, egész férfiaknak adott mandátumot ma a törvényhatósági bizottság a város vezetésére és e férfiak dícséretesen megfutott pályája a garancia, hogy az új ciklushoz fűzött várakozás valóra fog válni.

Annál biztatóbb és annál jogosabb ez a várakozás, mert az új polgármester személyében az a férfi került Debrecen élére, akinek munkás kezét, fáradhatatlan tevékenységét e város utolsó négy évtizedének csaknem valamennyi kulturális alkotása hirdeti. Éppen ezért fölösleges munkát végeznénk, ha ezen a helyen méltatnók Márk Endre közéleti működését. Márk Endrének érdemekben oly gazdag pályája nagyobb elismerést nem nyerhetett, mint a törvényhatósági bizottság mai közgyűlésének egyértelmű és osztatlanul lelkes határozatában, amely ennek a kitűnő férfinak munkaerejét és tehetségét kizárólag a város számára óhajította biztosítani. Márk Endre polgármesteri székfoglalójában megrajzolta annak a programnak a körvonalait, amely a modern, gazdag, virágzó Debrecen képét vetítette a közgyűlés elé. A törvényhatósági bizottság általános tetszéssel fogadta Márk Endre programját, jelölve annak, hogy az új polgármester elveivel azonosítja magát.

Az új polgármester programja megvalósításához kitűnő munkatársakat talál a város tanácsában. Örömmel konstatáljuk, hogy a tisztújító közgyűlés nem magyarázta félre hivatását a városi tanács régi tagjait, akiknek munkásságáról a lefolyt ciklus során csak elismerést hallottunk, újból megtisztelte bizalmával. A nyugalomba vonult Körner Adolf főjegyző helyére is belső embert, Csóka Samu tanácsnokot ültette, akinek elismert tehetsége számára most új tér nyílik az érvényesülésre. Szabó Kálmán, Medgyaszay Miklós, Vargha Elemér dr. és Tóth Emil dr. újjalagos megválasztásával a törvényhatósági bizottság szintén a tartozó elisme-

Elsülyesztett német hadihajók

Berlin, december 10. (A sajtó-albizottság által engedélyezve.) A Wolff-ügynökség jelenti:

A Reuter-ügynökség jelentése szerint az angol hajóraj a Falkland-szigeteken elsülyesztette a „Scharnhorst”, a „Gneisenau” és a „Leipzig” német hadihajókat. A „Dresden” és a „Nürnberg” cirkálók elmenekültek.

(Mint ismeretes, az itt felsorolt egységekből álló német hajóhad vert tönkre november első napjaiban egy angol hajóhadat a chilei partokon. A Falkland-szigetek, ahol a Reuter-jelentés szerint ennek a német flottának tragikus vége bekövetkezett, mintegy 200, kisebb-nagyobb szigetből álló csoport az Atlanti-óceán déli részén, Patagoniától keletre.)

rés adóját róttá le az érdeemes tisztviselői munka iránt. Az új tanácsnokok: Csűrös Ferenc dr. és Vásáry István dr. jelentős mértékben erősítik a város vezető testületét.

A restaurációs közgyűlés lefolyásáról itt következik részletes tudósításunk:

A főispán megnyitója

Zsufolt terem gyűlt egybe délután három órára, amikor a restauráció kezdetét vette. A fekete díszmagyarjában a nagyterembe lépő Domahidy Elemér főispánt a bizottsági tagok lelkes éljenzéssel fogadták. A főispán elfoglalta helyét az elnöki emelvényen és beszélni kezdett:

Tekintetes Törvényhatósági Közgyűlés!

Nehéz és rendkívüli időben, a hadi állapot elszánt küzdelmei közepette vagyunk kénytelenek esedékesége folytán tisztújító közgyűlésünket megtartani. —

Hat viszontagságos esztendő letelte után jutottunk el a mai napon ahhoz a mértékteljesítőhöz, amely a város közügyeinek intézésével és vezetésével megbízott tisztviselők egy nagy részének mandátumát megszünteti.

Eddigi tapasztalataim szerint Debrecen város törvényhatóságának bizottsága mindenkor fel tudott emelkedni arra a magaslatra, hogy a megejtett választásoknál sem családi összeköttetés, sem politikai hovatartozandóság, sem más egyéb szubjektív tekintetek befolyása alatt nem állott, hanem a méltányos igazságnak megfelelően oldotta meg e nagy felelősséggel járó feladatát. Bizton hiszen és remélem, hogy ez most is így lesz, a közgyűlés bölcsesége megtalálja az egyéneket, akiket megnyilatkozó bizalmával megajándékozni jónak lát.

Felkérem azon tisztelt pályázó urakat is, akikre nézve netalán a választás kimenetele csalódásokat hozna, ne csüggedjenek, hanem teljesítsék a sors által részükre kijelölt helyen kötelességüket, mert hiszen senki a saját maga bírása nem lehet, mindnyájunknak alá kell vetnünk magunkat embertársaink bírálatának.

Ezek előrebocsátása után szívesen üdvözlöm a nagy számban megjelent bizottsági tag urakat, a választási közgyűlést ezennel megnyitom. Ezen közgyűlésünk jegyzőkönyvének vezetésére Körner Adolf nyugalmazott főjegyző urat, az ügyészi teendők el látására pedig Kölcsey Sándor dr. th. tisztí ügyész urat kérem fel.

Kovács József polgármester bucsuja a törvényhatóságtól

Kovács József polgármester emelkedett ezután szólásra. Alkotmányos gyakorlatunknak megfelelően jelentem, hogy én és tisztársaim az 1914. év végéig nyert megbízatásunk leteltével tisztí állásunkat a közgyűlés rendelkezésére bocsátjuk s én, aki öre

vagyok a törvényhatóság pecsétjének, ezt a pecsétet leteszem a főispán úr ő méltóságának kezébe. E bejelentésemet nem tudom megtenni anélkül, hogy meg ne köszönjem annak idején megnyilvánult bizalmukat. Köszönetet mondunk a főispán úr ő méltóságának és a törvényhatósági bizottság minden egyes tagjának hivataloskodásunk alatt nyújtott szíves támogatásáért, amelyet a város javára irányuló munkássággal igyekeztünk meghálálni. E munkánk eredményeire kitérni most nem volna helyénvaló, mégis fölemlíték néhányat közülük, mint amelyek Debrecen modern városá fejlődésének alapjait szolgálták. Sikerteljes elernünk, hogy amiért elődeink ugyyszólván évszázadokon át buzgókodtak: a tudományegyetem Debreczenben létesült. Fölemlíti a villamosművek kiépítését, amely a gyárpár kifejlődésének lehetőségét biztosította, továbbá a vízvezetési és a csatorna-művek létesítését. Megköszönte a saját, valamint Körner Adolf főjegyző és Könyves-Tóth Mihály dr. kulturtanácsnok nevében, hogy a törvényhatóság a múlt közgyűlésen nyugdíjazásukhoz hozzájárult. Beszédét ezekkel a szavakkal végezte: Óhajtom, hogy ez a város boldoguljon és virágozzék. (Éljenzés és taps.)

A polgármesterválasztás

Ezután áttért a közgyűlés a napirendre: a tisztújításra.

Freund Jenő dr. ajánlatára a közgyűlés a jelölő bizottság tagjait Degenfeld József gróft, Kenézy Gyula dr. udvari tanácsost, és Körösi Kálmán drt választotta, az elnöklő főispán pedig Szentkirályi Tivadart, Rickl Antalt és Debreczeni Lajost nevezte ki.

Rövid szünet után, mely alatt a jelölést megejtették, Domahidy Elemér főispán jelentette, hogy a kandidáló bizottság a polgármesteri állásra az egyetlen pályázót, Márk Endre udvari tanácsost jelölte s a közgyűlés lelkes tetszésnyilvánításai közben enunciatla, hogy a törvényhatósági bizottság egyhangú közfelkiáltással Márk Endrét választotta meg Debrecen város polgármesterévé.

A főispán indítványára Degenfeld József gróf, Kernhoffer József, Balkányi Miklós dr., Bacsó Dezső dr. és Polgári József tagokból álló küldöttség hívta meg Márk Endrét, aki díszmagyarba öltözve lépett a terembe. — Hosszas éljenzés és taps köszöntötte az új polgármestert, akit Domahidy Elemér főispán üdvözölt:

(A főispán üdvözlése.)

Méltóságos Polgármester Ur!

Tisztelettel hozom tudomására, hogy a törvényhatóság egyhangulag hozott lelkes határozatával Debrecen sz. kir. város polgármesteri állására Méltóságodat választotta meg. Felhasználom örömmel az alkalmat, hogy első legyek, aki a közgyűlési terem falai között szívem melegével üdvözöljem Méltóságodat, mint a törvényhatóság első tisztviselőjét. Régi tevékeny és szorgalmas közkatona volt eddig is Méltóságod e város közügyeinek, amelyek intézésénél lelkiismeretes munkásságot fejtett ki.

Ugyiszólván az egész város közönségének bizalma fordult ma Méltóságod felé azon biztos tudatban, hogy e nemes város fejlődése és felvirágoztatásának előbbre vitele igaz emberre talált. Nagy reményekkel és várakozásokkal tekintünk Méltóságod jövőbeni működésére és éppen ezért nem könnyű feladat várakozik reá felelősségteljes, fontos állásában. Ismerjük azonban kiváló kvalitásait, mely megnyugtat bennünket arra nézve, hogy a feladat nehézségeivel könnyen megbirkózni képes leend.

Nekem, mint e város kormányzó főispánjának, kötelességemet képezi, hogy Méltóságod működése felett felügyeletet és ellenőrzést gyakoroljak, ezen kötelességem teljesítésénél biztosíthatom jóakaratu támogatásomról, egyszersmind felkérem, hogy ajánldokozzon meg Méltóságod is bizalmával, mert a bizalomteljes, őszinte és nyílt együttműködés van hivatalva biztosítani azon szent célt, hogy városunk javára mindketten mentől eredményesebben közreműködhesünk. A mindenható Isten áldását kívánom Méltóságod működésére, hogy azt szerencsével, sikerrel és fényes eredménnyel kísérje.

Amidőn a polgármesteri állás jelvényeit a hivatalos pecsétet ezennel átadom, egyben felkérem, hogy a hivatalos esküt letenni szíveskedjék.

Márk Endre polgármester ezután letette az esküt, majd megtartotta székfoglalóját:

(A polgármester programja.)

Tisztelt Közgyűlés!

Hálát adok mindenekelőtt az isteni bölcs gondviselésnek, hogy e nehéz időkben, midőn a jogtalanul megtámadott édes haza szabadságának és területi épségének megmentésében egyesítette a nemzet minden fiának nemcsak szívét, de tetterejét is, megengedte nagy kegyelméből érnem azt, hogy e nehéz és válságos napokban az Önök bizalma egy akarat-al engem hívott e város vezetésére, a polgármesteri székre.

Önök, mélyen tisztelt tagtársaim, jól tudják azt, hogy bár nem vagyok e nemes város szülőtte, nekem mindig gyönyörűség volt majdnem négy évtizeden át polgártársaimtól nyert különböző társadalmi pozíciókban e városnak különösen kulturális és emberbaráti intézményeiért minden erőmmel tevékeny munkát végezni. E munkám közben sohasem volt hátsó gondolatom és amint Önök eddig betöltött állásaimnak kellő mérlegelése alapján jól tudhatják, nem is lehetett kívánságom e reám ruházott nagy bizalmi állásnak betöltése.

Sokáig haboztam a nekem felkínált újabb szolgálati mező elfogadása felett, sok minden más mellékkörülményeken kívül főleg azért, mert az én koromban elhagyni annak az egyháznak és kollégiumnak szolgálatát, amely engem, egykori növendékét, annyira meleg szeretettel vett körüli, és most új munka terheit venni fel, nem kevés erkölcsi bátorságot kívánt. Önök azonban elhittették velem lassanként azt, hogy éppen e nehéz időkben én vagyok arra hivatott, hogy a létező bajokat Önökkel együtt, mint első munkás, helyes munkabeosztás és munkavezetés mellett eloszlassam.

Ezek után közelebb térek feladatomban rövid megvilágításához.

Néhány héttel ezelőtt engem polgártársaimnak igen tekintélyes része a polgármesteri állásra kijelölve, ugyanakkor meghallgatva vázlatosan azon törekvéseket és célokat, amelyeket megválasztásom esetére megvalósítani töreksem. Ráműtattam a kultúra terén a magasabb fokú képzés, tehát az egyetemi oktatás tovább fejlesztése céljából a gazdasági egyetemi fakultásnak ide beillesztésére. A polgári iskola ügyének, továbbá ipari és kereskedelmi szakiskolák fejlesztésére. Az elemi iskoláknak községi alapon leendő legsürgősebb rendezésére. Megjelöltem egyes katonai, vasúti, közlekedési, posta-távírói főbb hivataloknak milyen módon leendő biztosítását és idekötését. Ráműtattam egyes középítkezésekre és ezzel kapcsolatban városrendezési kérdésekre; a városi szegényügyeknek szükségesszerű továbbfejlesztésére. Akkori előterjesztésem teljes rokonszenvvel találkozott. Azoknak tehát ismétlésére most nem is bocsátkozom.

De mert városunknak egyik fontos tényezője és egyik emelője ennek kereskedelmének, engedjék meg, hogy e kérdésre egy kissé mégis kitérjek.

Önök mindnyájan jól tudják, sőt értelmi színvonalunk magas volta előttem igazolja is, hogy a város kulturájának jelentékeny kulcsa és tényezője a kereskedelmi élet fejlesztése. Életerős, a fejlődő korrallal haladni tudó, becsületes üzleti elveket valló kereskedelem emeli az idegenforgalmat, magához vonja és leköti a vidéket. A város kereskedelmi életébe bevont és ahhoz így hozzá is szoktatott egyének közt kifejlődik a kölcsönösség nyomán igen sok fontos kérdés. A város virágzó kereskedelmi göcönttá fejlődik. E városban a kereskedők érdekképviselete több mint kétszáz éve létesült. Elmúlt egy félszázada annak, hogy szakiskolát létesített. E testület minden tagjának már csak a történelmi fejlődés nyomán is mint jelentékeny és kiváló fejlődésre hivatott kultúrtevézőknek velünk tömörülnie kell. Az országos nagy politikai kérdések mellett igyekezzünk több erőt és időt szakítani jó helyi kereskedelmi és azzal harmóniában álló városi ipari politikának megteremtésére.

Teremtünk új helyzetet. A régi kereskedelmi tradíciókat, amelyek a legtávolabbi vidékeket is idekötötték, vegyük elő, lássuk be, hogy a múlt század második felében történt mulasztásunk nemcsak Erdély nagy kereskedelmi forgalmát vette el tőlünk helytelen vasúti politikánk miatt, de további mulasztásokkal a nagy magyar alföld vasúti hálózatának irányítását is vidéki szomszédainknak engedték át. Egyesek háztartásának megkönnyítése céljából is törekedünk az ide közlekedő vonatoknak javításával a hozzánk gravitáló vidék behozatali és kiviteli kereskedelmét halaszthatlanul magunkhoz kötni szociális érdekeink védelme céljából is.

Nagy gondot fordítunk arra, hogy becsületes, szolid üzleti elveket valló kereskedőink jóakaratu erkölcsi támogatásban részesüljenek, a kereskedelem

mételyét képező tisztességtelen versenyt törekedünk erőnknek teljes fölhasználásával innen kiszorítani.

Engedjék meg még Önök, hogy e nehéz napokban néhány szót szóljak a vallásfelekezeteiről. Kijelentem és fogadom, hogy a város egyetemes érdekeinek szigorú megóvása mellett igyekezni fogok a különböző vallásfelekezetek jogos igényeinek a viszonzosság és egyenlőség alapján, tehát az igazság alapján leendő kielégítésére. Szeretettel kérem Önöket, kerüljenek mindenkor kívánságaikban, valamint közgyűlési vitáikban és határozataikban mindent, ami a felekezeti békét zavarhatná.

Tisztelt Közgyűlés! Nem ragyogó beszédekre, hanem a munkát szerető és megbecsülő emberekre van nekünk szükségünk. Tehát beszédes munkára. Önök jól tudhatják, hogy már elég hosszúra terjedt élettemnek legnagyobb részét munkában töltöttem el, dolgozni akarok magam is, de megkivánom ugyan csak azoktól is akiket az Önök bizalma munkatársul melém állít, hogy minden idejüket a városnak szenteljék és velem együtt csak a város javát munkálják. Nem mondom én azt, hogy a városnak fizetett szolgáló lesznünk. De éreznünk kell, hogy e város érdekeinek szolgálatára azért hivatunk, mert ez a köznek az érdeke.

Végül a főispán felé fordulva, köszönetet mondott a főispán üdvözlétéért és kijelentette, hogy a törvényhatóság kormányzójának bizalmát a város érdekeiért kifejtendő munkássággal óhajlja kiérdemelni.

(A törvényhatóság üdvözlése.)

Ezután Baltazár Dezső dr. püspök a törvényhatósági közgyűlés nevében üdvözölte az új polgármestert.

Méltóságos Polgármester Ur!

Debrecen város törvényhatósági bizottságának egyhangú bizalmában olyan lelki okmányt vett magához, amelynek betűi ennek a nemes városnak megszentelt hagyományaitól tündökölnek. Tündökölnek, mert hiszen ezek a hagyományok a lelkiismereti szabadság és magyar nemzeti művelődés világosságának jegyében állanak. A világosság fejlesztette itt ki a gazdasági erőt s e két erő kölcsönhatása tette nagygyá Debrecen s megérdemelté azt a hírnevét, aminek emelése és régi fényében világotlata most elsősorban a Méltóságod feladata lett.

Gyönyörű, de sulyos feladat. Sulyos különösen most, amikor a háboru zivatara összehozta a legrendezettebb viszonyok szálait is. A feladat teljesítésére nem előlegezett, hanem egy egész férfi élet szakadatlan munkájával, nemes küzdelmeivel, önzetlen áldozatosságával megszolgált bizalom teljességében bocsátjuk Méltóságodat. Bizalmunkat lelkesedéssé emeli hatalmas székfoglalója, amelyből a jövő „nagy Debrecen” képét látjuk élénk tükröződni becsületes munkára alapozott szilárdságával; mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi, közművelődési és vállalkozási életének összhangba hozott és kielégített igényeivel.

A Méltóságod tiszta kezére nagy reménységgel tekintünk, erős kezétől sokat várunk. Felvilágosult lelke magaslátán már előre az ellentétek kiegyenlítését látjuk; jóságos szíve melegében pedig a béke, megértő társadalmi együttműködést s az emberbaráti intézmények felvirágzását. Mi, a törvényhatósági bizottság tagjai, oda ajánljuk Méltóságodnak ragaszkodásunk melegét, segít örönk legjavát. Vegye ezeket hozzá a maga erejéhez és használtsa együtt Isten segédelmével városunk és hazánk javára.

A főjegyző-választás

Következett a főjegyzői állás betöltése. Domahidy Elemér főispán két szavazatszedő küldöttséget alakított; az egyiknek elnöke Kardos László, tagjai Kertész Imre, Geiger Simon, jegyzői Vass Károly dr., Kiss Sándor dr., a másiknak elnöke Nagy Lajos dr., tagjai Sesztina Jenő, majd Ujfalussy József dr. és Ungár Jenő, jegyzői Tatay Zoltán dr. és Vásáry András dr. voltak. Közölte ezután a főispán, hogy a kandidáló bizottság első helyen Vargha Elemér dr. tanácsnokot, második helyen Csóka Samu tanácsnokot jelölte s mivel husznál több bizottsági tag szavazást kívánt, azt elrendelte.

A szavazás nagy izgalmak között folyt le. Beadtak összesen 176 szavazatot, ebből

Csóka Samu 83

Vargha Elemér dr. 79

szavazatot kapott, három szavazólap üres volt s így a közgyűlés 4 szavazati többséggel Csóka Samut választotta meg polgármester-helyettes-főjegyzővé.

Árvaszéki elnökké egyhangulag **Roncsik Lajos** eddigi árvaszéki elnököt választották.
Tiszti főügyészé egyhangulag **Magoss György** dr. eddigi tiszti főügyészt választották.

A hat tanácsnok

Az **első tanácsnoki** állásra **Vargha Elemér** dr. eddigi tanácsnok választott meg 116 szavazattal **Boldizsár Kálmán** dr. 45 és **Rejtő Jenő** dr. 1 szavazata ellen.

A **második (kultur-) tanácsnoki** állásra **Csűrös Ferenc** dr. református főgimnáziumi tanár választott meg 86 szavazattal **Szikszói-Szabó László** dr. 74 szavazata ellen.

A **harmadik (gazdasági-) tanácsnoki** állásra **Medgyászay Miklós** eddigi tanácsnok választott meg 83 szavazattal **Grunner Lipót** 76 szavazata ellen.

A **negyedik tanácsnoki** állásra **Szabó Kálmán** eddigi tanácsnok választott meg 90 szavazattal **Vásáry István** dr. 66 szavazata ellen.

Ötödik tanácsnok lett: **Vásáry István** dr. városi aljegyző, egyhangulag.

Hatodik tanácsnok lett: **Tóth Emil** dr. eddigi tanácsnok egyhangulag.

A többi állás

Alügyész lett ismét **Dóczy Emil** dr. eddigi alügyész, tb. főügyész 92 szavazattal; ellenjelöltje **Barna László** dr. volt.

I. árvaszéki ülnök lett: **Vargha Károly**, **II. árvaszéki ülnök** lett: **Kovács Kálmán**, mindketten közfelkiáltással megválasztva.

I. aljegyző: **Szabó Elek**; **II. aljegyző:** **Zöld József**; **III. aljegyző:** **Hegedűs István** dr.; **IV. aljegyző:** **Tatay Zoltán** dr.

Házipénztáros: **Csapó László**; **gyám-pénztáros:** **Koszorus Kálmán**; **adópenztáros** **Szabó István**.

Mint hogy az idő ekkor már későre járt, a közgyűlést félbeszakították s az elnöklő főispán holnap, pénteken délután 3 órára tűzte ki a tisztújítás folytatását.

HIREK

Vilmos császár betegsége. Berlinből jelentik: A császár, mint mindig őszülő idején, erős meghűlésben szenved, de láza jelentéktelen, orvosa mégis a legnagyobb kiemeltre intette. Ezért marad még néhány napig a császár Berlinben. **Bethmann-Hollweg** egy birodalmi kancellár a császár betegsége miatt egyelőre nem utazik el.

Kitüntetett 39-es százados. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király **Popovits Szilárd** debreceni 39-ik gyalogezredbeli századosnak az ellenség előtt tanúsított vitéz és eredményes magatartása elismerésül a vaskoronarend harmadik osztályát a hadiékítménnyel díjmentesen adományozta.

Művészi kivitelű képeket és nagytáskákat készít **Kozmann és társa, Piac-utca 44.**

Köszönetnyilvánítás. A Dreher-asztaltársaság által történő szegény gyermekek felruházására mai napig a következő adományok érkeztek be: id. **Weichinger Károly** 10, **Brill Illés** 5, **N. N.** 100, **Falk Lajos** 5, **Szántó Győző** 5, **Kovács József** polgármester 10, **Grosz Nagy Ferenc** 2, **Rosinger Lajos** 24, **Fürst Ödön** 20, **Osztrák-Magyar Bank** 5, **Reich Viktor** 5, **Kontsek Géza** 5, dr. **Iryni István** 4 korona. Amidőn ezeket a jótékony adományokat hálásan köszönjük, a továbbiakat is hirlapilag nyugtáznunk fogjuk. — A z e l n ö k s é g .

Művészi kivitelű olajfestményeket készít **Kozmann és társa, Piac-utca 44.**

A kollégiumban elhelyezett sebesült katonákért. A lelkesítő intézet tagjai a kollégiumban elhelyezett sebesült katonák napenkénti lelki gondozását megkezdették. Nemes munkájukban lelkes közönségünk támogatását kérik. Keveset kérnek: egy-egy énekes, vagy imádságos könyvet, egy-egy szivvidámító s lélekemésítő vallásos tár-

gyú füzetet, egy-egy kiolvasott újságot, egy-egy öreg bibliát. Használt állapotban levőket is köszönettel fogadják. A szíves adományok a kollégium szeniori hivatala címre küldendők.

— **Művészi kivitelű aquarelleket** készít **Kozmann és társa, Piac-utca 44.**

— **Napoleon a 39-ik gyalogezredben.** A debreceni közönségnek régi ismerőse **Horváth Kálmán**, aki ezidőszereint egy kis elit társasággal időzik Debrecenben. **Karinthy Frigyes** „Mese egy közkatónáról” című kinema-szkeccsében vendégszerepel a kis társaság.

Horváth Kálmán szerepében látta egy közkatona, aki előadás után megszólította **Horváthot** s így szólt:

— **Nézze csak, színész ur! Nem olvasta az újságokban, hogy a debreceni 39-ik ezred viselte magát legvitézebbül a háborúban?**

— **Olvastam — mondja Horváth.**

— **Akkor hát, ha olyan vitéznek mutatja a színpadon azt a Napon Leót, hát miért nem varrat 39-es parolát a ruhájára, mert csak úgy hiszi el a közönség, hogy igazánbul vitéz volt a Napon Leó ur.**

— **Köszönöm! Igaza van! — mondja Horváth.**

— **Kiigazítom a darabot és Napoleont besoroztatom a 39-esek közé. Így került Napoleon a debreceni fiúk közé.**

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, kik felejtetetlen drága feleségem elvesztése fölötti mély bánatomban öszinte részvétükkel fájdalommat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondok leghálásabb köszönetet. **Medveczky Árpád.**

— **A hadbavonultaknak és családtagjainak 30% árengedményt** nyújt **Kozmann és társa fényképezek, Piac-utca 44., dr. Ujfalu-szűz-ház.**

Apróhirdetésre telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

Levegős leveleket csakis kell igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

A Debreceni Független Újság telefon száma: **Szerkesztőség 3-39** **Kiadóhivatal 3-39 és 18** **nyomda 18**

Borsó, Lencse, Bab, asszalt bányai és boszniai szilva, szárított zöld és vaj bab, szárított és conserv boró kapható a **Deutsches** üzletekben

SZEGEDI PAPRIKA különlegességek óriási raktára **LINDENFELD J. JENO** fűszer- és gyarmat-áru-nagykereskedésében pénzügyi palota. Telefon 79. sz.

Jó fizetésre küldőnc fiu azonnal felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

Képes harci da'ok többféle szöveggel viszonteladónak nagy kedvezmény-nyel. — **Megrendelhető Debrecenben, Piac-utca 49. sz. alatt, II. udvar 1-ső első emelet, könyvkiadóhivatalban.**

A Debreceni Faipar r.t. azonnali belépésre olyan pénzbeszedőt keres, ki a tűzifa szakmában jár-tas.

Makulatur papiros kapható a kiadóban.

A főtéren

szobá

szobá

szobá

szobá

szobá

szobá

szobá

szobá

szobá

szobá

szobá

szobá

szobá

szobá

szobá

szobá

szobá

szobá

szobá

A háboru tartamára

:: kiadó ::

egy szoba, világos konyha, kamara, fürdőszoba butorosa vagy anélkül. Cim a kiadóban megtudható.

Lakbérleti szabályzat kiadó cédulák bármilyen felirással kaphatók a kiadóhivatalban.

ELADÓ

vagy

bérbe kiadó

egy jó forgalmu

lakatosmühely

katonasághoz bevonulás végett.

Pacsirta-u. 47.

Elcselt és sebesült
NEMZET HŐSEI KÉPES ARCKÉP-FÜZETJE
megérkezett.
Kapható 10 fillérért!
PIACZ-U. 49. szám alatt **Papp M.** nél, 1-ső emeleten.

URANIA
Debreczen legoagyobb, legelőkelőbb mozgója
ECYHÁZGÉP. — TELEFON 12-51.
Pénteken — Szombaton — Vasárnap
december hó 11-én, 12-én, 13-án
Pénteken 5 órától 7-ig a teljes mozgóképműsor kerül bemutatásra. 8 órától a „Vörös kereszt” javára művész hangverseny.
Miként a sas...
Társadalmi dráma 3 felvonásban. Bravuros aviatikai küzdelmekkel.
HÁBORUS HIRADÓ. Aktuális mozgóképfelvételek az összes harcetekről. **Autó pályverseny.** Sportkép. **Pupák és a sógora.** Bohózat. **Leonárd karrikatúrái.** Aktuális rajzok mozgóképekben. **Bandita mint detektív.** Humoros. **Zanda bosszúja.** Életkép.
Szombaton d. u. 3 órától 7-ig félhelyű u. ifjusági előadások a teljes esti műsorral.

URANUS
Korona-Passzage Telefon 3-28.
Pénteken Szombaton Vasárnap
december hó 11-én, 12-én, 13-án
Szenzációs sláger műsor!
KOMÉDIÁS SZERELEM
Társadalmi dráma 4 felvonásban.
A M A N D A R I N
Kém dráma három felvonásban
HÁBORUSAKTUALITÁSOK
A legújabb haretéri mozgóképfelvételek.
70 DEBRECZENI HŐS
fényképek bemutatása. 000
A HUSVÉTI KALAP
Bohózat 000 000 000
Az előadások ma, pénteken 5 órakor kezdődnek folytatódólag bemenettel.
Rendes helyárak.

BORT
utcai elhordásra olcsó árakban ajánlok „DEBRECZEN” sörca-
nokom kiméréséből. 000 000
1914-iki homoki fajbor ltrje 68 f.
1913-iki homoki fajbor ltrje 96 f.
1912-iki Rizling vagy Ezerjő 120 f.
Villányi vörös literje . . . 160 f.
Tiszta kezelésért jótállok. Tisztelettel
Kovács Aladár, szállodás.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY
DEBRECZEN, Kistemplombazár
Őszi és téli divatkelme-ujdonságok
Flanellek ↔ Mosóvelecek
NAGY RAKTÁRA